విశ్వాసాలు

1 వ అధ్యాయం

విశ్వాసం - మహాప్రవక్త (సఅసమ్) సూక్తి

ఇస్లామ్ సౌధం ఐదు విషయాల (పునాదుల) ఆధారంగా కట్టబడింది. విశ్వాసం అంటే చెప్పటం, చెప్పిన దాన్ని ఆచరించటం.[1] అది పెరుగుతుంది, తరుగుతుంది కూడా.[2] అల్లాహ్ దివ్యఖుర్ఆన్‌లో ఇలా అన్నాడు: "తమ విశ్వాసానికి వారు అదనంగా మరింత విశ్వాసాన్ని కలుపుకోవాలని" (48 : 4). మరొక చోట, "మేము వారికి సన్మార్గంపై నడవటంలో అభివృద్ధిని ప్రసాదించాము" (18:13). ఇంకొక చోట, "ఋజువైన మార్గం అవలంబించిన వారికి అల్లాహ్ ఋజుమార్గావ లంబనలో వృద్ధిని ప్రసాదిస్తాడు" (19:76). మరొక చోట, "ఇక మార్గం పొందిన వారు; అల్లాహ్ వారికి ఇంకా ఎక్కువగా మార్గం చూపుతాడు, వారికి వారి వంతు భయభక్తులను

---

1. చెప్పటం అంటే అర్థం, నోటితో ఇలా సాక్ష్యం చెప్పటం: అల్లాహ్ తప్ప నిజదైవం మరొక డెవ్వడూ లేడు, హజ్రత్ ముహమ్మద్ (సఅసమ్) అల్లాహ్ దాసులు మరియు ఆయన ప్రవక్త. ఆచరించటం అంటే అర్థం, మనఃపూర్వకంగా నమ్మటం, శరీర అవయవాలతో ఇస్లామ్ ధర్మసూత్రాలను పాటించటం, నమాజు, ఉపవాసాలు, హజ్ యాత్ర మొదలైనవి. హదీసు శాస్త్రవేత్తల దృష్టిలో ఆచరణలు కూడా విశ్వాసమే; అంటే సదాచరణలు లేని విశ్వాసం పరిపూర్ణం కాదు. విశ్వాసం అంటే అసలైన భావం హృదయపూర్వకంగా సాక్ష్య మివ్వటమే, ధృవీకరించటమే. సత్కార్యాలు లేకపోయినా, విశ్వాసమయితే ఉంటుంది; అయితే అది అసంపూర్ణమయినటువంటిది, నిరుపయోగమైనటువంటిది.
2. హదీసు శాస్త్రవేత్తల దృష్టిలో విశ్వాసం పరిపూర్ణం కావటానికి సత్కార్యాలు, సదాచరణలు చాలా అవసరం. కనుక సత్కార్యాలు ఎంత పెరిగితే, విశ్వాసం కూడా అంతే పెరుగుతుంది. ఇమామ్ బుఖారి (ర) ఏమన్నారంటే, "ఎన్నో పట్టణాలలో వెయ్యికంటే ఎక్కువ మంది విద్వాంసుల్ని నేను కలుసుకున్నాను. వారందరూ, విశ్వాసం అంటే చెప్పటం, చెప్పిన దాన్ని చెయ్యటం. అది తరుగుతుంది, పెరుగుతుంది కూడా.

ప్రసాదిస్తాడు"(47 : 17). ఇంకొక చోట, "విశ్వసించే వారి విశ్వాసం ద్విగుణీకృతమైంది" (74 : 31). ఇంకొక చోట, "మీలో దీని కారణంగా ఎవరి విశ్వాసం పెరిగిందో చెప్పండి? విశ్వసించిన వారి విశ్వాసాన్ని వాస్తవంగానే (అవత రించిన ప్రతి సూరా) పెంచింది" (9 :124). అల్లాహ్ ఇంకా ఇలా అన్నాడు: వారితో ప్రజలు, "మీకు వ్యతిరేకంగా పెద్ద సైన్యాలు మోహరించి ఉన్నాయి. వాటికి భయపడండి" అని అన్నప్పుడు దానిని విని వారి విశ్వాసం మరింత అధికమైంది(3 : 173). అల్లాహ్ ఇలా అన్నాడు. "ఈ సంఘటన వారి విశ్వాసాన్నీ, వారి ఆత్మ సమర్పణనూ మరింత అధికం చేసింది"[3] (33 : 22)

(హదీసు ప్రకారం) అల్లాహ్ కోసం ప్రేమించటం, అల్లాహ్ కోసం విరోధించటం కూడా విశ్వాసమే.[4]

ఖలీఫా హజ్రత్ ఉమర్ బిన్ అబ్దుల్ అజీజ్ అదీ బిన్ అదీకు ఇలా వ్రాశారు. "విశ్వాసంలో విధులూ ఉన్నయ్, విశ్వాసాలూ ఉన్నయ్[5], నిషిద్ధాలూ ఉన్నయ్, ధర్మ సమ్మతమైన విషయాలూ ఉన్నయ్. ఎవడయితే ఈ విషయాలన్నింటినీ పాటిస్తాడో అతను తన విశ్వాసాన్ని పరిపూర్ణం చేసుకుంటాడు. ఎవడయితే వాటిని పూర్తిగా పాటించడో, అతను తన విశ్వాసాన్ని పరిపూర్ణం చేసుకోడు. నేను గనక జీవించి ఉంటే

3. విశ్వాసం పెరుగుతుంది, తరుగుతుంది అనే విషయానికి ఇమామ్ బుఖారి (ర) ఈ ఖురాను వాక్యాలను ఆధారంగా తీసుకున్నారు.
4. ఈ హదీసు ద్వారా విశదమైన విషయం ఏమిటంటే, సత్కార్యం విశ్వాసంలోని విషయమే; అల్లాహ్ మార్గంలో ప్రేమ లేదా విరోధం కలిగి ఉండటం కూడా హృదయానికి సంబంధించిన ఒక కార్యమే. ఈ హదీసును అబూ అమామ (ర) ఉల్లేఖించారని అబూ దావూద్ చెప్పారు.
5. నమాజు, ఉపవాసం, జకాతు వంటి విశ్వాస విధులు; దేవుని వ్యక్తిత్వం, ఆయన గుణ విశేషాలు, ఆయన ఏకత్వం; దైవదౌత్యం, ప్రళయం, స్వర్గం, నరకం, శిక్ష, పుణ్యాల మీద నమ్మకం, వ్యభిచారం, దొంగతనం, సారాయి త్రాగటం, వడ్డీ తినటం వంటి నిషిద్ధ విషయా లకు దూరంగా ఉండటం, సున్నత్, ముస్తహబ్‌లకు సంబంధించిన విషయాలు ఉదాహరణకు, నమాజు ప్రారంభకాలంలోనే నమాజు చెయ్యటం, జమాఅత్‌తో నమాజు చెయ్యటం, అజాన్ ఇవ్వటం; ఖత్నా చేయించుకోవటం – ఈ విషయాలన్నీ ధర్మానికి సంబంధించినవే, విశ్వాసానికి సంబంధించినవే.

ఆ విషయాలన్నీ ఏవో నేను నీకు వివరిస్తాను. అప్పుడు నీవు వాటిని ఆచరించ గలవు. ఒకవేళ నేను చనిపోతే, నీతో కలిసి ఉండే ఆకాంక్ష నాకు లేదు (నేను నీతో కలిసి ఉండటానికి ఆత్రుత పడటంలేదు). హజ్రత్ ఇబ్రాహీమ్ (అస్సలామ్) విన యంగా ఇలా అన్నారు, "నాకు విశ్వాసం అయితే ఉంది. కాని మనస్సును తృప్తిపర చటం కోసం అడుగుతున్నాను"[6] (2 : 260). హజ్రత్ మాజ్ (తన మిత్రుడైన అస్వద్ బిన్ హిలాల్‌తో) ఇలా అన్నారు, "రండి, కొంచెం సేపు కూర్చుందాము. ఆ సమయాన్ని విశ్వాసానికి సంబంధించిన విషయాలను గురించి మాట్లాడుకోవటానికి వినియోగిం చుకుందాము."[7] హజ్రత్ ఇబ్నె మసూద్ (రజిఅన్) "గట్టి నమ్మకం, (యఖీన్) పూర్ణ విశ్వాసంతో సమానం"[8] అని అన్నారు. హజ్రత్ ఇబ్నె ఉమర్ (రజి అన్) ఇలా అన్నారు, "తన మనస్సులో ఉన్న అనుమానాలను దూరం చేసుకోనంత వరకు ఒక దాసుడు భయభక్తుల యొక్క అసలు యదార్థాన్ని గ్రహించలేడు."[9]

---

6. సయీద్ బిన్ జుబేర్, ముజాహిద్‌లు ఈ ఖురాను వాక్యానికి చేసిన వ్యాఖ్యానాన్ని ఇక్కడ ఇమామ్ బుఖారీ సూచిస్తున్నారు. అంటే నా విశ్వాసం, నా నమ్మకం పెరిగిపోవాలి.
7. అంటే, దేవుడు, దైవ ప్రవక్తలకు సంబంధించిన ప్రస్తావన చేసుకుందాము. ఇమామ్ అహ్మద్, ఇబ్నె అబీ షీబాలు ఈ విషయాన్ని విశ్వసనీయమైన ఆధారాలతో వివరిం చారు.
8. సహనం అర్ధ విశ్వాసంతో సమానం అని తిబ్రానీ ఉల్లేఖించారు. దీని ద్వారా, విశ్వాసం తరుగుతుంది, పెరుగుతుంది అనే విషయం స్పష్టంగా తెలిసిపోతుంది. లేకపోతే సహనాన్ని అర్ధ విశ్వాసం అని ఎందుకంటారు. విశ్వాసం అంటే కేవలం ధృవీకరిం చటం అనీ, ఆచరణలతో దానికి సంబంధం లేదనీ అర్థం కాదు. దాని భావం ఏమిటంటే, హృదయపూర్వకంగా ధృవీకరించటం అనేది విశ్వాసం యొక్క మహోన్నత మైన స్థితి.
9. అర్థం ఏమిటంటే, ఒక పని విషయంలో అది ధర్మసమ్మతం అవునో, ధర్మసమ్మతం కాదో అనే సంశయం కలిగినప్పుడు, ఆ పనిని చెయ్యకూడదు, వదిలిపెట్టాలి. అయితే ఈ విషయం గురించి ప్రవక్త (స) సహచరుల సూక్తులు, ఆచరణలకు సంబంధించిన ఉల్లేఖనల పరంపర పూర్తిగా లభ్యంకాలేదు. అయినప్పటికీ ఇమామ్ ముస్లిమ్ (రహ్మాలై) ప్రవక్త మహనీయుని (స) మాటల్ని, ఆయన గారి చేతల్ని దృష్టిలో పెట్టుకుని ఇలా ఉల్లేఖించారు: దోషపూరితమైన పనుల్లో పడిపోతానేమో అనే భయం వలన, దోషరహితమైన పనుల్ని సైతం మానివెయ్యనంత వరకు ఒక మనిషి దైవభీతి పరాయణుడు కాలేడు. దైవభీతి, విశ్వాసం అత్యంత సన్నిహితమైనటువంటివి. కనుక

ముజాహిద్ దివ్యఖుర్‌ఆన్‌లోని ఈ వాక్యం గురించి వ్యాఖ్యానిస్తూ ఇలా అన్నారు, "ఆయన (అల్లాహ్) నూహ్ ప్రవక్తకు ఆజ్ఞాపించిన ధర్మాన్నే నీకూ నిర్ణయించాడు. (అంటే ఓ ముహమ్మద్! సఅసమ్) ఏ ధర్మాన్నయితే మేము నూహ్ (అస్సలామ్)కు బోధించామో ఆ ధర్మాన్నే నీకూ బోధించాము".[10]

ఈ వాక్యం గురించి వివరిస్తూ ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజిఅన్) ఇలా అన్నారు: "షరీఅత్, ఇస్లామీ కార్యక్రమాలు అంటే ఇస్లామ్ మార్గం మరియు ఇస్లామ్ సంప్రదాయం అని అర్థం.[11] దుఆ అంటే విశ్వాసం అని భావం."[12]

7. మహాప్రవక్త (స) ఇలా బోధించారని ఇబ్నె ఉమర్ (రజిఅన్) చెప్పారు: ఇస్లామ్ సౌధ నిర్మాణం ఐదు విషయాలు ఆధారంగా జరిగింది. 1. అల్లాహ్ తప్ప

విశదమయ్యే విషయమేమిటంటే, కొందరు విశ్వాసం యొక్క యదార్థాన్ని అవగాహన చేసుకుంటారు, మరికొందరు చేసుకోరు. ఇది విశ్వాసం తరగటం, పెరగటం జరిగినప్పుడే సంభవిస్తుంది.

10. దీన్ని గురించి అబ్దే బిన్ హమీద్ ఇలా వ్యాఖ్యానించారు: ఇతర దైవ ప్రవక్తలు తీసుకువచ్చిన ధర్మానికి, ఇస్లామ్ ధర్మానికి మధ్య అవినాభావ సంబంధం ఉంది. 7అయితే పూర్వపు ధర్మాలలో లేని విషయాలు ఎన్నో ఇస్లామ్ ధర్మంలో ప్రవచించబడ్డాయి అనే విషయం సుస్పష్టం. కనుక ధర్మం, అంటే విశ్వాసం తరుగుతుంది పెరుగుతుంది అనే విషయం తెలుస్తోంది.

11. దీన్ని అబ్దుర్రజ్జాఖ్ తన వ్యాఖ్యానంలో ఇలా సిద్ధాంతీకరించారు. ఖురాను వాక్యం ఇలా ఉంది: "మేము మీలోని ప్రతి వారికీ ఒక్కొక్క ధర్మాన్ని, ఒక్కొక్క విధానాన్ని ఇచ్చాము." ధర్మాలకు, విధానాలకు మధ్య విభేదాలు ఉండటం అనేది సహజమైన విషయం. కనుక ధర్మంలో హెచ్చుతగ్గులు జరుగుతూ ఉంటాయి. కొందరు ఏమన్నారంటే, ముజాహిద్, ఇబ్నె అబ్బాస్ (ర)ల సూక్తులు రెండూ కలిసి పై విషయాన్ని రూఢీపరుస్తున్నాయి. ఎందుకంటే, ఒకటి, బహుధర్మాలను సూచిస్తే, రెండోది, ఒకే ధర్మాన్ని సూచిస్తుంది. కొన్ని విషయాలలో ఏకాభిప్రాయం ఉంటే, మరికొన్ని విషయాలలో భిన్నాభిప్రాయం ఉంది. ఇస్లామ్ ధర్మం అన్ని ధర్మాలకంటే ఎక్కువ పరిపూర్ణతను కలిగి ఉంది. కనుక ఎక్కువ తక్కువలు అనేవి నిరూపితమయ్యాయి.

12. ఇబ్నె జరీర్ ఇలా సిద్ధాంతీకరించారు : దుఆ విశ్వాసం అయినప్పుడు, అది ఒక పని, ఒక ఆచరణ, విశ్వాసానికి చెందిన భాగం అవుతుంది.

నిజమైన దేవుడు మరెవ్వడూ లేడని, ముహమ్మద్ (సఅసమ్)ను అల్లాహ్ తన ప్రవక్తగా పంపాడని సాక్ష్యమివ్వటం. 2. చక్కగా నమాజు చేయటం. 3. జకాతు ఇవ్వటం. 4. హజ్ యాత్రకు పోవటం. 5. రమజాను మాసం ఉపవాసాలు పాటించటం.[1]

2వ అధ్యాయం

అల్లాహ్ సూక్తి ప్రకారం విశ్వాస కార్యాలు[2]

"సత్కార్యం అంటే మీరు మీ ముఖాలను తూర్పుకో, పడమరకో త్రిప్పటం కాదు. సత్కార్యం అంటే మనిషి అల్లాహ్‌నూ, అంతిమ దినాన్నీ, దూతలనూ, అల్లాహ్ అవతరింపజేసిన గ్రంథాన్నీ, ఆయన ప్రవక్తలనూ హృదయపూర్వకంగా విశ్వసించటం. ఇంకా, అల్లాహ్ పట్ల ప్రేమతో తాము ఎక్కువగా ఇష్టపడే ధనాన్ని బంధువుల కొరకూ, అనాథుల కొరకూ, నిరుపేదల కొరకూ, బాటసారుల కొరకూ, సహాయం చెయ్యమని అర్థించే వారి కొరకూ. ఖైదీలను విడుదల చెయ్యటానికీ వ్యయపరచటం. ఇంకా నమాజును స్థాపించటం. జకాత్ ఇవ్వటం; వాగ్దానం చేస్తే దానిని పాలించే వారూ, కష్టకాలంలో, లేమిలో, సత్యానికీ, అసత్యానికీ మధ్య జరిగే పోరాటంలో స్థయిర్యం చూపేవారూ సత్పురుషులు. వాస్తవానికి సత్యసంధులు, అల్లాహ్ ఎడల భయభక్తులు కలవారు వారే." (2–177)

"నిశ్చయంగా విశ్వాసులు సాఫల్యం పొందుతారు." (23 : 1)

8. ప్రవక్త మహనీయులు (సఅసమ్) ఇలా సెలవిచ్చారని హజ్రత్ అబూ హురైరా (రజిఅన్) కథనం. విశ్వాసానికి 60కి పైగానే శాఖలు ఉన్నాయి. సిగ్గు పడటం కూడా విశ్వాసానికి చెందిన ఒక శాఖయే.[1]

7–1. ఈ హదీసు ద్వారా స్పష్టంగా తెలిసే విషయమేమిటంటే, ఆచరణలు కూడా విశ్వాసంలోని భాగాలే.

7–2. మొదటి ఖురాను వాక్యం బఖరా సూరాలోని 21వ రుకూలోనిది. రెండోది, మోమినూన్ సూరాలోని 18వ పారాలో ఉంది. ఈ రెండు వాక్యాలలోను విశ్వాసానికి సంబంధించి ఎన్నో ఆచరణల ప్రస్తావన ఉంది. ఉదాహరణకు దానం చెయ్యటం, నమాజు చెయ్యటం, జకాతు ఇవ్వటం, వాగ్దానాన్ని నెరవేర్చటం, జిహాదులో సహనం వహించటం, మర్మాంగ పవిత్రతను కాపాడుకోవటం, వినయ విధేయతలతో, అణకువతో నమాజు చెయ్యటం.

8–1. కొన్ని ఉల్లేఖనాల్లో 70 కంటే పైగానే శాఖలున్నాయని వచ్చింది. హాఫిజ్ ఇబ్నె హజర్ "ఫతహుల్ బారీ"లో వీటిని గురించి వివరంగా వ్రాశారు.

3వ అధ్యాయం
తోటి ముస్లిములకు తన నోటితోగాని, తన చేతులతోగాని హాని తలపెట్టనివాడే నిజమైన ముస్లిమ్

9. మహనీయ ముహమ్మద్ (సఅసమ్) ఇలా బోధించారని అబ్దుల్లాహ్ బిన్ అమ్రమ్ చెప్పారు: తోటి ముస్లిములకు తన నోటితో గాని, తన చేతులతోగాని హాని కలిగించని వాడే నిజమైన ముస్లిమ్.[1] అల్లాహ్ నిషేధించిన పనులను విడనాడే వాడే నిజమైన ముహాజిర్ (వలస పోయినవాడు).

4వ అధ్యాయం
శ్రేష్ఠుడైన ముస్లిమ్ ఎవడు?

10. అబూ మూసా అషారీ (రజిఅన్) ఇలా ఉల్లేఖించారు: దైవప్రవక్త (స) అనుచరులు కొందరు ఆయన్ని ఇలా అడిగారు: "మహాప్రవక్తా! ముస్లిములలో శ్రేష్ఠుడు ఎవడు?" దానికి మహాప్రవక్త (స), "తోటి ముస్లిములకు తన నోటితోగాని, తన చేతులతో గాని నష్టం కలిగించని వాడే శ్రేష్ఠుడైన ముస్లిమ్."[1]

5 వ అధ్యాయం
అన్నం తినిపించటం ఇస్లామీయ సంప్రదాయం

11. హజ్రత్ అబ్దుల్లాహ్ బిన్న అమ్రమ్ (రజిఅన్) ఇలా చెప్పారు: ఒక మనిషి మహాప్రవక్త (స)ను, "ఇస్లామీయ సంప్రదాయాల్లో ఏ సంప్రదాయం ఉత్తమ మైనది?" అని అడిగాడు. దానికి ఆయన (స), "అన్నం తినిపించటం[1] పరిచయం ఉన్నా, లేకపోయినా ప్రతి ముస్లిమ్‌కూ సలామ్ చెయ్యటం"[2] అని సమాధానం చెప్పారు.

9-1. ఎవరి నోటి వల్లనైతే, ఎవరి చేతుల ద్వారానైతే తోటి ముస్లిములకు నష్టంగాని, కష్టంగాని కలగవో, అతనే పరిపూర్ణుడైన ముస్లిమ్ అవుతాడు. అతను ఎవరిని గురించీ పరోక్షనిందకు పాల్పడరాదు, ఎవరినీ హింసించరాదు.

10-1. నోటి మీద, చేతుల మీద అదుపు సాధించటం మంచి ప్రవర్తనకు మూలాధారం. ప్రపంచంలో రకరకాల కలహాలకు, కక్షలకు, అసూయావిద్వేషాలకు మూలకారణం నోరే.

11-1 అంటే, స్నేహితులకు, అతిథులకు, నిస్సహాయులకు అన్నం తినిపించటం విశ్వాసానికి సంకేతం. ముఖ్యంగా కరవుకాటకాలు వచ్చినప్పుడు లేదా ధరలు ఆకాశానికి ఎగిసినప్పుడు, నిరుపేదలకు అన్నం పెట్టి వారి ప్రాణాలను కాపాడటం అన్ని పనులకంటే ఉత్తమమైనది.

6వ అధ్యాయం
తన కోసం ఇష్టపడే దాన్నే తన తోటి (ముస్లిమ్) సోదరుని కోసం కూడా ఇష్టపడటం అనేది విశ్వాసంలోని ఒక భాగం"[1]

12. మహాప్రవక్త (సఅసమ్) ఇలా సెలవిచ్చారని హజ్రత్ అనస్ (రజిఅన్) చెప్పారు: **"మీలో ఎవరైనా సరే, తమ కోసం ఏదైతే కోరుకుంటారో, దానినే తమ తోటి (ముస్లిమ్) సోదరుల కోసం కూడా కోరనంతవరకు విశ్వాసులు కాలేరు."**

7వ అధ్యాయం
దైవప్రవక్తను ప్రేమించటం కూడా విశ్వాసంలోని ఒక భాగమే

13. మహాప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసమ్) ఇలా బోధించారని హజ్రత్ అబూహురైరా (రజిఅన్) కథనం : **"నా జీవన్మరణాలు ఏ దేవుని చేతుల్లోనైతే ఉన్నాయో ఆ దేవుని సాక్షిగా చెబుతున్నాను! మీలో ఎవరైనా సరే, తమ తండ్రికంటే, తమ సంతానం కంటే ఎక్కువగా నన్ను ప్రేమించనంతవరకు విశ్వాసులు కాలేరు."**

14. మహాప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసమ్) ఇలా సెలవిచ్చారని హజ్రత్ అనస్ (రజిఅన్) చెప్పారు: **"మీలోని ఏ మనిషైనా సరే, తన తండ్రి కంటే, తన సంతానం కంటే, ఇతర మానవులందరి కంటే అధికంగా నన్ను ప్రేమించనంతవరకు అతను సంపూర్ణ విశ్వాసి కాలేడు."**[1]

11-2 కొందరు కేవలం తెలిసినటువంటి, పరిచయమున్నటువంటి ముస్లిములకు మాత్రమే సలాము చేస్తారు. ఇది మంచి అలవాటు కాదు. ముస్లిములందరూ పరస్పరం సోదరులు కనుక ఎవరు తటస్థపడ్డా, వారికి సలాము చెయ్యాలి. మొదట సలాము చేసే వ్యక్తికి ఎక్కువ పుణ్యం లభిస్తుందని ఒక హదీసులో ఉంది.

12-1 ఈ సంప్రదాయం మొత్తం సత్ప్రవర్తనకు మూలం వంటిది. మనిషి సాధారణంగా సర్వమానవులు ముఖ్యంగా తన తోటి ముస్లిం సోదరుల సంక్షేమాన్ని కాంక్షించాలి, వారి శ్రేయోభిలాషిగా ప్రవర్తించాలి. అటువంటి మనిషి యొక్క ప్రపంచం, పరలోకం రెండూ హాయిగా, సుఖంగా గడుస్తాయి.

14-1 ఖస్-తలానీ ఇలా వ్యాఖ్యానించారు: ప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసమ్) మీద విశ్వాసంతో కూడుకున్న ప్రేమను కలిగి ఉండాలి, భౌతికపరమైన ప్రేమ కాదు, అంటే ప్రతి విషయంలోనూ ఆయన గారిని అనుసరించాలి. భౌతికపరంగానైతే, అబూ తాలిబ్ ప్రవక్త (స)ను అత్యధికంగా ప్రేమించేవారు; అతను విశ్వసించారనే విషయం ధృవీకరించబడలేదు.

8వ అధ్యాయం
విశ్వాస మాధుర్యం

15. మహాప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసమ్) ఇలా బోధించారని హజ్రత్ అనస్ (రజిఅన్) చెప్పారు: మూడు విషయాలు ఎవరిలోనైతే ఉంటాయో అతను విశ్వాస రుచిలోని మాధుర్యాన్ని ఆస్వాదిస్తాడు. ఒకటి; అతను అందరికంటే, అన్నిటికంటే అల్లాహ్‌ను, ఆయన ప్రవక్త (స)ను అధికంగా ప్రేమించటం. రెండు; కేవలం అల్లాహ్ కోసమే ఎవరితోనైనా స్నేహం చెయ్యటం.[1] మూడు; మళ్ళీ అవిశ్వాసం వైపునకు మరలటం అనేది, అగ్నిగుండంలో పడవేయబడటం అతనికి ఎంత అయిష్టమో, అంత అయిష్టంగా ఉండటం.

9వ అధ్యాయం
అన్సారులను ప్రేమించటం కూడా విశ్వాసానికి సూచనే

16. మహాప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసమ్) ఇలా సెలవిచ్చారని హజ్రత్ అనస్ బిన్ మాలిక్ (రజిఅన్) చెప్పారు: "అన్సారులను ప్రేమించటం విశ్వాసానికి సూచన అయితే, వారిని ద్వేషించటం కపటానికి సంకేతం."[1]

10వ అధ్యాయం

17. అనుచరుల బృందం ఒకటి తనతో ఉండగా మహాప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసమ్) ఇలా బోధించారని హజ్రత్ ఉబాదా బిన్ సామిత్ (రజిఅన్) చెప్పారు: హజ్రత్ ఉబాదా బదర్ సంగ్రామంలో పాల్గొన్నారు. అల్ అఖబా ఒప్పందం జరిగిన రాత్రి అతను నఖీబ్[1] (ఆరుగురు సభ్యులున్న బృందానికి నాయకుడు) గా ఉన్నారు:

15-1 అంటే కేవలం అల్లాహ్ ప్రసన్నతను పొందే ఉద్దేశ్యంతో చెయ్యటం, ప్రాపంచిక ప్రయోజనం కోసం కాదు. ఉదాహరణకు, ధర్మపరాయణులైన పండితుల్ని షరియత్ ప్రకారం జీవించే సూఫీలను ప్రేమించటం.

16-1 మదీనా నగరంలోని అన్సారులు మహాప్రవక్త ముహమ్మద్(స)కు ఆశ్రయమిచ్చారు, ఆయన గారితో కలిసి, అవిశ్వాసులతో పోరాడారు. వారి తెగలు రెండు ఉండేవి– ఒకటి, అవస్, రెండోది, ఖిజ్‌రజ్. అప్పుడు ఏ జాతి వారూ ఆయనకు తమ సహాయాన్ని అందించలేదు.

17-1 ఆ రాత్రి జరిగిన గాథ సీరత్ గ్రంథాలలో ప్రస్తావించబడింది. అన్సారులు ఆ రాత్రి ముష్రిక్కుల నుంచి దాక్కుని ప్రవక్త మహనీయునితో బైత్ (ప్రమాణం) చేశారు, తమ సహాయసహకారాలు అందిస్తామని నిర్ద్వంద్వంగా వాగ్దానం చేశారు. ఆ

"ఈ విషయాలను గురించి మీరు నాతో ప్రమాణం చేయండి.[2] అల్లాహ్‌తో పాటు ఇతరులను దేవుళ్ళుగా చెయ్యము, దొంగతనం చెయ్యము, వ్యభిచారం చెయ్యము, మా సంతానాన్ని హత్య చెయ్యము,[3] అమాయకులపై అభాండాన్ని మోపము, మంచి పనులు చెయ్యమని ఆజ్ఞాపించినప్పుడు అవిధేయత చూపము." మహాప్రవక్త (సఅసమ్) ఇంకా ఇలా అన్నారు: "ఎవరైతే ఈ ప్రమాణాన్ని పూర్తి చేస్తారో, వారికి అల్లాహ్ బహు మానాన్ని ప్రసాదిస్తాడు. ఎవరైనా ఈ పాపాలలో కొన్నింటిని చేసి నట్లయితే, ఒకవేళ వారు ఈ లోకంలోనే వాటికి ప్రాయశ్చిత్తంగా శిక్షకు గురి అయితే అప్పుడు ఆ పాపాలు వారి నుంచి తొలగిపోతాయి.[4] ఎవరైనా ఈ పాపాలలో కొన్నింటిని చేసినట్లయితే; ఒకవేళ అల్లాహ్ వాటిని ఈ లోకంలో కప్పిపుచ్చినట్లయితే ఇక పరలోకంలో వారిని క్షమించటం అనేది లేదా శిక్షించటం అనేది అల్లాహ్ అధీనంలో ఉంటుంది."[5]

ఉబాదా బిన్ సామిత్ ఇలా అన్నారు: "అప్పుడు మేము ఈ విషయాలను గురించి మహాప్రవక్త (స)కు ప్రమాణం చేశాము."

11వ అధ్యాయం

ఉపద్రవానికి భయపడి దూరంగా పారిపోవటం కూడా ధర్మావలంబనమే

18) మహాప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసమ్) ఇలా బోధించారని హజ్రత్ అబూ సయీద్ ఖుద్రీ (రజిఅన్) ఉల్లేఖించారు: "ఆ కాలం దగ్గరలోనే ఉంది, అప్పుడు

విధంగా బైత్ చేసిన వారు 37 మంది. మహాప్రవక్త(స) వారిపై నఖీబులు (దైవం వైపునకు పిలిచేవారు)గా 12 మందిని నియమించారు. ఆ నఖీబులలో హజ్రత్ ఇబాదా కూడా ఒకరు.

17-2. ఈ హదీసు ద్వారా పశ్చాత్తాపంతో కూడుకున్న ప్రమాణం ఉందనే విషయం నిరూపిత మవుతోంది. ఈ విషయం మనకు సూఫీల ఆచరణలో కనిపిస్తుంది.

17-3. అంటే కుమార్తెలను హత్య చెయ్యము అని. ఆ కాలంలో ముష్రిక్కులు ఆడ పిల్లలను సజీవంగా పాతిపెట్టేవారు. ఇది వారి సంప్రదాయంగా ఉండేది.

17-4. ఈ హదీసు ద్వారా వ్యక్తమయ్యే విషయమేమిటంటే, షరియత్ ప్రకారం శిక్షించినప్పుడు, మనిషి చేసిన పాపాలు సమసిపోతాయనే విషయం యదార్థం. కొందరేమన్నారంటే, పశ్చాత్తాపం లేకుండా పాపాలు నశించవు, షరియత్ ప్రకారం శిక్షించటం అనేది ప్రజలకు గుణపాఠం నేర్పటానికి జరుగుతుంది.

17-5. అంటే ప్రపంచంలో అతన్ని శిక్ష నుంచి కాపాడటం, అతని రహస్యాన్ని బట్ట బయలు చెయ్యకుండా ఉండటం.

గొర్రెలు ఒక ముస్లిమ్ యొక్క విలువైన సంపద అవుతాయి. వాటిని మేపుకుంటూ అతను పర్వత శిఖరాల మీదకు, వర్షాలు బాగా కురిసే ప్రాంతాలకు పోతాడు. అతను తన ధర్మాన్ని ఉపద్రవాల బారి నుండి కాపడుకునే నిమిత్తం ఇలా పారిపోతాడు."

12వ అధ్యాయం

మహా ప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసమ్) ఇలా సెలవిచ్చారు; "నేను అల్లాహ్‌ను గురించి మీ కంటే బాగా తెలిసివాణ్ణి. జ్ఞానం హృదయానికి సంబంధించిన కార్యం. ఎందుకంటే దివ్యఖుర్‌ఆన్‌లో అల్లాహ్ ఇలా సెలవిచ్చాడు: "అయితే హృదయపూర్వ కంగా మీరు చేసే ప్రమాణాలను గురించి ఆయన తప్పకుండా అడుగుతాడు.

(పవిత్ర ఖుర్‌ఆన్ 2 : 225)

19. హజ్రత్ ఆయెషా (రజిఅన్) ఇలా సెలవిచ్చారు: దైవప్రవక్త (సఅసమ్) ఏవైనా ఆచరణలను గురించి ప్రజలను ఆజ్ఞాపించినప్పుడు, వారు సులభంగా చెయ్య గలిగిన ఆచరణలను గురించే మాత్రమే ఆజ్ఞాపించేవారు (కఠినమైన ఆరాధనలు చెయ్యమని బోధించేవారు కాదు). ఒకసారి ప్రవక్త (స) గారి అనుచరులు ఆయనతో ఇలా విన్నవించుకున్నారు: "మహాప్రవక్తా! మేము మీ అంతటి వాళ్ళంకాము. నిస్సం దేహంగా దేవుడు మీ పూర్వపు దోషాలను, భవిష్యత్తులోని మీ దోషాలను మన్నించాడు. కనుక మేము మీ కంటే ఎక్కువగా ఆరాధనలు చెయ్యవలసి ఉంటుంది." అప్పుడు ప్రవక్త మహనీయులు (స) ఆగ్రహోదగ్రులయ్యారు. ఆయన గారి పవిత్ర ముఖం మీద కోపపు ఛాయలు పొడసూపసాగాయి. తరువాత ఆయన ఇలా సెలవిచ్చారు: "మీ అందరికంటే ఎక్కువగా అల్లాహ్‌ను ఎరిగిన వాణ్ణి నేను."

13వ అధ్యాయం

అవిశ్వాసం వైపునకు మరలిపోవటాన్ని, అగ్నిలో పడవేయబడే అంత అయిష్టంగా, చెడుగా భావించటం కూడా విశ్వాసానికి సంబంధించిన విషయమే.

20. మహనీయ ముహమ్మద్ (సఅసమ్) ఇలా సెలవిచ్చారని హజ్రత్ అనస్ (రజిఅన్) ఉల్లేఖించారు : ఎవరిలోనైతే మూడు విషయాలు ఉంటాయో, వారు విశ్వాస మాధుర్యాన్ని చవిచూస్తారు. ఒకటి; అల్లాహ్‌ను, ఆయన ప్రవక్త (స)ను అందరికంటే, అన్నిటికంటే అధికంగా ప్రేమించే వ్యక్తి. రెండు; తోటి మానవుణ్ణి ప్రేమిస్తే, అల్లాహ్ కోసం మాత్రమే అతన్ని ప్రేమించేవాడు. మూడు; దేవుడు కరుణించి అతన్ని అవిశ్వా సంలో నుంచి బయటికి లాగినప్పుడు, మళ్ళీ అవిశ్వాసం వైపునకు పోవటాన్ని అగ్నిలో పడవేయబడినంత అయిష్టంగా, చెడుగా భావించే వ్యక్తి.

14వ అధ్యాయం

విశ్వాసులు తమ ఆచరణల్లో పరస్పరం ఒకరిని మరొకరు మించిపోవటం అనే విషయం నిరూపితమయింది

21. ప్రవక్త మహనీయులు (స) ఇలా సెలవిచ్చారని అబూ సయీద్ ఖుద్రీ (రజిఅన్) ఉల్లేఖించారు: స్వర్గవాసులు స్వర్గంలోకి, నరకవాసులు నరకంలోకి ప్రవేశించినప్పుడు, దేవుడు తన దూతలతో ఇలా అంటాడు, "ఎవరి హృదయంలోనైనా రవ్వంత విశ్వాసమయినా ఉంటే, అతన్ని నరకం నుంచి బయటకు తీయండి." అప్పుడు నరకవాసులు నరకం నుంచి బయటకు తీయబడతారు; వారు నరకంలో కాలి బాగా నల్లబడిపోయి ఉంటారు. తరువాత వారు జీవితాన్ని ప్రసాదించే కాలువలో వేయబడతారు. ఈ హదీసు ఉల్లేఖకుల్లో ఒకరైన ఇమామ్ మాలిక్ ఇలా అన్నారు: "అప్పుడు వారు పునరుజ్జీవనం పొందుతారు; విత్తనం, పునరుజ్జీవనం పొందటంతో పాటు నీరు ప్రవహించే చోట మొలిచినట్లుగా. (ఓ మనిషీ) ఆ విత్తనం పచ్చగా దాని పేటలు పరస్పరం పెనవేసుకుని బయల్పడటాన్ని నీవు చూడలేదా." వుహైబ్ ఇలా అన్నారు: అమ్ర్[1] మాతో, "అది నెహ్రె హయా కాదు, నెహ్రె హయాత్" అని చెప్పారు. ఆయన ఇంకా, "రవ్వంత విశ్వాసానికి బదులుగా రవ్వంత శుభం, రవ్వంత మేలు" అని అన్నారు.[2]

22. మహాప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసమ్) ఇలా చెప్పారని హజ్రత్ అబూ సయీద్ ఖుద్రీ (రజిఅన్) అన్నారు: "ఒకసారి నేను నిదురలో ఉండగా, నాకు ఒక కల వచ్చింది. ఆ స్వప్నంలో కొందరు ప్రజలు నా ముందుకు తీసుకురాబడటాన్ని నేను చూశాను. వారు చొక్కాలు తొడుక్కొని ఉన్నారు; కొందరి చొక్కాలు రొమ్ముల వరకు ఉన్నాయి, మరికొందరివి వాటి కంటే కూడా పొట్టివి. చివరకు హజ్రత్ ఉమర్ బిన్ ఖత్తాబ్ (రజిఅన్) నా వద్దకు తీసుకురాబడ్డారు. ఆయన తాను తొడుక్కున్న చొక్కాను సర్దుకుంటున్నారు." అప్పుడు మహాప్రవక్త (సఅసమ్) గారి అనుచరులు దానికి వివరణ చెప్పమని ఆయన్ని కోరారు. ఆయన (స) "ధర్మం" అని సమాధానం చెప్పారు.

21–1 ఇతను అమ్ర్ బిన్ యహ్యా ఇల్‌మాజ్‌నీ. ఈ హదీసు రావీలలో ఒకరు.

21–2. రెండు పదాల భావం ఒక్కటే. "నెహ్రె హయా" మరియు "నెహ్రె హయాత్" ల అర్థం మారిపోతుంది. ఇందుకనే చాలా మంది పండితులు "నెహ్రె హయా"కరక్టు కాదు, నిజం కాదు. నెహ్రె హయాత్ పరలోకంలోని ఒక సెలయేరు పేరు. దాని ప్రత్యేకత ఏమిటంటే, మృతుణ్ణి అందులో పడవేస్తే, మళ్లీ బ్రతుకుతాడు.

15వ అధ్యాయం

సిగ్గు విశ్వాసానికి చెందిన ఒక భాగం

23. హజ్రత్ అబ్దుల్లాహ్ బిన్ ఉమర్ (రజిఅన్) ఇలా ఉల్లేఖించారు: ఒకసారి మహాప్రవక్త (సఅసమ్)కు మార్గమధ్యంలో ఒక అన్సారీ పురుషుడు కనిపించాడు. అతను తన సోదరుణ్ణి, "నీవు ఎందుకు అంత ఎక్కువగా సిగ్గుపడతావు?" అని మంద లిస్తున్నాడు. అప్పుడు మహాప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసమ్) అతనితో, "అతన్ని ఏమీ అనబాకు. ఎందుకంటే సిగ్గుపడటం కూడా విశ్వాసంలోని ఒక భాగమే."

16 వ అధ్యాయం

(దివ్యఖుర్ఆన్‌లోని ఈ వాక్యానికి వ్యాఖ్యానంగా) "తరువాత ఒకవేళ వారు పశ్చాత్తాప పడితే, నమాజును స్థాపిస్తే, జకాతు ఇస్తే వారిని విడిచిపెట్టండి." **(9:5)**

24. మహాప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసమ్) ఇలా బోధించారని హజ్రత్ అబ్దుల్లాహ్ బిన్ ఉమర్ (రజిఅన్) చెప్పారు: "ప్రజలు (అవిశ్వాసులు), అల్లాహ్ తప్ప సత్యదైవం మరొకడెవ్వడూ లేడనీ, ముహమ్మద్ (సఅసమ్) ఆయన ప్రవక్త అనీ సాక్ష్యమిచ్చే వరకు, నమాజును చక్కగా నియమబద్ధంగా చేసే వరకు, జకాతు ఇచ్చే వరకు నేను వారితో పోరాడాలని దేవుడు నన్ను ఆజ్ఞాపించాడు. కనుక ఈ విషయా లను పాటించినప్పుడు, వారు తమ ప్రాణాలను, తమ సిరిసంపదలను నా నుంచి కాపాడుకుంటారు, ఇస్లాం చట్టం ప్రకారం తప్ప. అయితే వారి మనస్సులో ఉన్న విషయాలను గురించి అల్లాహ్ లెఖ్ఖ తీసుకుంటాడు."

17వ అధ్యాయం

విశ్వాసం ఒక ఆచరణ అని అనే వ్యక్తికి ఈ ఖుర్ఆను వాక్యం ఒక ప్రమాణం

వారితో ఇలా అనబడుతుంది: "ఇక మీరు ఇక్కడ శాశ్వతంగా ఉంటారు. మీరు ప్రపంచంలో చేసిన కర్మలు కారణంగా మీరు ఈ స్వర్గానికి వారసులయ్యారు" **(43 : 72)**. మత విద్వాంసులు చాలా మంది ఈ ఖుర్ఆను వాక్యం గురించి, "కనుక నీ ప్రభువు సాక్షిగా మేము తప్పకుండా వారందరినీ "మీరేమి చేస్తూ ఉండేవారు?" అని అడుగుతాము" **(15 : 92)**. వ్యాఖ్యానిస్తూ, "అంటే, లా ఇలాహ ఇల్లల్లాహ్ (అల్లాహ్ తప్ప మరొక దేవుడు లేడు) అని అనటం." ఇంకా అస్సాఫ్ఫాత్ సూరాలో అల్లాహ్ ఇలా సెలవిచ్చాడు: "నిశ్చయంగా ఇదే మహత్తరమయిన విజయం. ఇలాంటి విజయం కోసమే కర్మశీలురు కర్మలు చేయాలి." **(37 : 61)**

25. హజ్రత్ అబూ హురైరహ్ (రజిఅన్) ఇలా ఉల్లేఖించారు: మహాప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసమ్)ను, ప్రజలు, "మనిషి చేసే పనుల్లో ఏ పని శ్రేష్ఠమైనది?" అని అడిగారు. దానికి ఆయన, "అల్లాహ్‌ను, ఆయన ప్రవక్తను విశ్వసించటం" అని సెలవిచ్చారు. వారు మళ్ళీ అడిగారు, "ఆ తరువాత ఏ పని శ్రేష్ఠమైనది?" అని. దానికి ఆయన, "అల్లాహ్ మార్గంలో పోరాడటం" అని చెప్పారు. వారు మళ్ళీ, "ఆ తరువాతనో" అని అడిగారు. దానికి ఆయన, "అల్లాహ్ ప్రసన్నత కోసం చేయబడే హజ్ యాత్ర" అని సమాధానం చెప్పారు.

18వ అధ్యాయం

ఎవరైనా ఇస్లామ్‌ను చిత్తశుద్ధితో స్వీకరించకుండా, కేవలం బలవంతంగానో లేదా హత్యాభయం వల్లనో ఇస్లామ్‌ను స్వీకరిస్తే, అతను నిజమైన విశ్వాసి కాలేడు. ఈ విషయాన్ని ఖుర్‌ఆనులోని ఈ వాక్యం ధృవీకరిస్తోంది: "ఈ సంచార అరబ్బులు, "మేము విశ్వసించాము"అని అంటారు. వారితో ఇలా అను; "మీరు విశ్వసించలేదు. మేము లొంగిపొయ్యాము" అని అనండి. **(49 : 14)**

ఒకవేళ వారు నిజంగానే హృదయపూర్వకంగా ఇస్లామ్‌ను స్వీకరిస్తే, వారి ఇస్లామ్ ఖుర్‌ఆనులోని ఈ వాక్యం ప్రకారం ఉంటుంది. "అల్లాహ్ దృష్టిలో అసలు ధర్మం కేవలం ఇస్లామ్ ధర్మం మాత్రమే." **(3 : 19)**

26. హజ్రత్ సాద్ బిన్ అబీ వఖాస్ (రజిఅన్) ఇలా ఉల్లేఖించారు: మహాప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసమ్) కొంత మందికి కొంత సొమ్మును పంచిపెట్టారు. అప్పుడు నేను అక్కణ్ణే కూర్చోని ఉన్నాను. కాని ఆయన (స) ఒక మనిషికి మాత్రం సొమ్ము ఇవ్వలేదు. అతను అక్కడ ఉన్న వారందరి కంటే నాకు చాలా ఇష్టమైన వాడు. అప్పుడు నేను, "దైవప్రవక్తా! మీరు ఫలానా వ్యక్తికి సొమ్ము ఇవ్వలేదు. దేవుని సాక్షిగా! అతను నా దృష్టిలో నమ్మదగిన విశ్వాసి" అని అన్నాను. దానికి ఆయన (స), "లేక కేవలం ముస్లిమ్" అని సెలవిచ్చారు. తరువాత నేను కొంచెంసేపు మౌనంగా ఉండిపోయాను. కాని అతన్ని గురించి నాకు ఏదైతే తెలుసో అది నన్ను ఊరుకోనివ్వలేదు, నన్ను ఉత్తేజపరచింది. ఆ కారణంగా నేను రెండోసారి మహాప్రవక్త (స)కు ఇలా విన్నవించుకున్నాను. "మీరు ఫలానా వ్యక్తిని ఎందుకు వదలిపెట్టారు? దేవుని సాక్షిగా! నా దృష్టిలో అతను ఒక విశ్వాసి" దానికి ఆయన (స), "లేక కేవలం ముస్లిమ్" అని సెలవిచ్చారు. ఆ తరువాత నేను కొంచెంసేపు మౌనంగా ఉండిపోయాను. కాని నాకు అతన్ని గురించి ఏదైతే తెలుసో అది నన్ను ఊరుకోనివ్వలేదు, ఆవేశపరచింది. నేను

మూడోసారి కూడా పై విధంగానే మహాప్రవక్త (స)కు విన్నవించుకున్నాను. ఆయన (స) కూడా తాను పైన చెప్పిన విధంగానే సెలవిచ్చారు. ఆ తరువాత ఆయన (స) ఇలా సెలవిచ్చారు. : "సాద్! నేను ఒక మనిషికి ఇస్తాను, కాని మరొక మనిషిని అతనికంటే మంచివాడుగా భావిస్తాను. ఎందుకంటే అల్లాహ్ అతన్ని (నేను ఇచ్చిన మనిషిని) బోర్లా పడవేసి నరకంలోకి నెట్టేస్తాడేమో అని నేను భయపడుతున్నాను."

19వ అధ్యాయం

సలామ్ చేయటం కూడా విశ్వాసంలోని ఒక అంశమే. హ(జ్రత్ అమ్మార్ ఇలా చెప్పారు: "మూడు విషయాలు ఎవరిలోనైతే ఉంటాయో, వారు విశ్వాసాన్ని పొందుతారు. ఒకటి; ఒక మనిషి తాను ఎలా గౌరవింపబడాలని కోరుకుంటాడో, అతను కూడా ఇతరుల్ని అదే విధంగా గౌరవించాలి. రెండు; అందరికీ సలాము చేయాలి. మూడు; పేదరికంలో ఉన్నా, అల్లాహ్ మార్గంలో ఖర్చు పెట్టాలి."

27. హజ్రత్ అబ్దుల్లాహ్ బిన్ అమ్ర్ ఇలా ఉల్లేఖించారు; మహాప్రవక్తను ఒక మనిషి ఇలా అడిగాడు: "ఇస్లామ్ ధర్మం ప్రకారం ఏ పనులు ఉత్తమమైనవి?" దానికి ఆయన (సఅసమ్), "పేదలకు అన్నదానం చేయటం, ప్రతి మనిషికి సలాము చేయటం, అతన్ని మీరు ఎరిగినా సరే, ఎరగకపోయినా సరే" అని సమాధానం చెప్పారు.

20వ అధ్యాయం

భర్తకు కృతఘ్నత చూపటం కూడా ఒక రకమైన అవిశ్వాసమే. అవిశ్వాసపు అంతస్తులు భిన్నంగా ఉంటాయి

28. మహాప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసమ్) ఇలా సెలవిచ్చారని హజ్రత్ ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజిఅన్) చెప్పారు; (ఒక సుదీర్ఘమైన హదీసులో) "నేను నరకాన్ని చూశాను. అక్కడ స్త్రీలు అధిక సంఖ్యలో ఉండటాన్ని గమనించాను. వారు అవిశ్వాసానికి పాల్పడుతున్నారు. ప్రజలు, "వారు అల్లాహ్ పట్ల అవిశ్వాసం చూపుతున్నారా?" అని అడిగారు. దానికి ఆయన (స), "లేదు" భర్త పట్ల అవిశ్వాసం చూపుతున్నారు. అతనికి కృతఘ్నత చూపుతారు. అతను చేసిన మేలును మరచిపోతారు. ఒకవేళ నీవు ఒక స్త్రీకి జీవిత పర్యంతం మేలు చేసినా, ఆ తరువాత నీలో ఆమెకు నచ్చని విషయం ఏదైనా కనిపిస్తే, అప్పుడు ఆమె, "నీవు ఎన్నడూ నాకు ఏ మేలూ చేయలేదు" అని అంటుంది.

21 వ అధ్యాయం

అజ్ఞానం వల్ల మనిషి పాపాలు చేస్తాడు. పాపాత్ముడు తాను చేసే పాపాల వల్ల అవిశ్వాసి కాడు. అయితే అతను గనక షిర్కు చేస్తే లేదా అవిశ్వాసపు నమ్మకం కలిగి ఉంటే అప్పుడు అవిశ్వాసి అవుతాడు. ఎందుకంటే, మహాప్రవక్త (సఅసమ్) హజ్రత్ అబూజర్ (రజీఅన్)తో ఇలా అన్నారు: "నీలో ఇంకా అజ్ఞాన కాలపు లక్షణాలు ఉన్నాయి." అల్లాహ్ ఖుర్ఆనులో 'నిసా' సూరాలో ఇలా సెలవిచ్చాడు: "అల్లాహ్ క్షమించనటువంటిది కేవలం షిర్కు మాత్రమే. అది తప్ప ఏ పాపాన్నయినా ఆయన తాను ఇష్టపడిన వారి కోసం క్షమిస్తాడు" (4 : 48). "ఒకవేళ విశ్వాసులలోని రెండు వర్గాల వారు పరస్పరం పోట్లాడుకుంటే, వారి మధ్య రాజీ కుదిరించండి. అల్లాహ్, ఆ ఇరు వర్గాల వారు ముస్లిములే అన్నాడు." (49 : 9)

29. అహ్నాఫ్ బిన్ ఖైస్ ఇలా ఉల్లేఖించారు. నేను ఆ మనిషికి సహాయం చేసే ఉద్దేశ్యంతో బయలుదేరాను. మార్గమధ్యంలో అబూ బక్ర్ (రజీఅన్) నన్ను కలిసి "ఎక్కడికి పోతున్నావు?"అని అడిగారు. దానికి నేను ఆ మనిషికి సహాయం చేద్దామని వెళుతున్నాను అని చెప్పాను. అప్పుడు అబూ బక్ర్ (రజీఅన్) ఇలా అన్నారు: "తిరిగి ఇంటికి వెళ్ళిపో." మహాప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసమ్) ఇలా సెలవిస్తూ ఉండగా నేను విన్నాను : "ఇద్దరు ముస్లిమ్‌లు తమ తమ కరవాలాలను ఎత్తి పోరాడినప్పుడు, హంతకుడు, హతుడు ఇద్దరూ నరకానికి పోతారు." అప్పుడు నేను ఇలా అడిగాను; "మహనీయ ప్రవక్తా! హంతకుడైతే తప్పకుండా నరకానికే పోతాడు. హతుడు నరకవాసి ఎందుకవుతాడు?" దానికి మహాప్రవక్త (సఅసమ్), "అతడు తన సహచరుణ్ణి చంపే ఉద్దేశ్యంతో కరవాలాన్ని ఎత్తాడు" అని సమాధానం చెప్పారు.

30. అల్ మారూర్ ఇలా అన్నారు : నేను అబూజర్ (రజీఅన్)ను రబజలో కలిశాను. అతను ముసుగు కప్పుకొని (ధరించి) ఉన్నాడు. అతని బానిస కూడా అటువంటి ముసుగునే ధరించి ఉన్నాడు. నేను అతన్ని, ముసుగు ధరించటానికి కారణమేమిటని అడిగాను. దానికి ఆయన ఇలా సమాధానం చెప్పారు: "నేను అతని తల్లిని దూషిస్తూ అతన్ని తిట్టాను. మహాప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసమ్) నాతో ఇలా అన్నారు. నీవు అతని తల్లిని తిడుతూ అతన్ని దూషించావు. అజ్ఞాన కాలపు లక్షణాలు నీలో ఇంకా ఉన్నాయి. మీ బానిసలు మీకు సోదరులు. అల్లాహ్ వారిని మీ అధీనంలో

ఉంచాడు. కనుక ఎవరు తమ సోదరులను తమ అధీనంలో ఉంచుకుంటారో, వారు తాము తినే దాన్నే వారికీ తినిపించాలి. తాము ధరించే బట్టల్నే వారికీ పెట్టాలి. వారు చేయలేని పనిని వారి చేత చేయించరాదు. ఒకవేళ అలా చేయించదలిస్తే, వారికి సహాయపడాలి.

22వ అధ్యాయం

ఒక పాపం ఇంకొక పాపం కంటే చిన్నదిగా ఉంటుంది

31. హజ్రత్ అబ్దుల్లాహ్ బిన్ మసూద్ (రజిఅన్) ఇలా చెప్పారు: "అల్ అన్ఆమ్" సూరాలోని ఈ వాక్యం అవతరించినపుడు; "వాస్తవానికి విశ్వసించిన వారికే, తమ విశ్వాసాన్ని దుర్మార్గంతో కలుషితం చేయని వారికే శాంతి లభిస్తుంది, వారు మాత్రమే రుజుమార్గంపై ఉన్నారు" (6 : 82). మహనీయ ప్రవక్త (స) సహచరులు ఇలా అడిగారు: "దైవప్రవక్తా! ఇది కష్టసాధ్యమైన విషయం కదా! మాలో దుర్మార్గం చేయని వాడెవడు?" అప్పుడు అల్లాహ్ "లుఖ్మాన్" సూరాలోని ఈ వాక్యాన్ని అవతరింపజేశాడు: "ఇతరులను అల్లాహ్‌కు భాగస్వాములుగా చేయటం పరమ దుర్మార్గం." (31 : 13)

23వ అధ్యాయం

కపటుడి లక్షణాలు

32. మహాప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసమ్) ఇలా సెలవిచ్చారని హజ్రత్ అబూ హురైరహ్ (రజిఅన్) చెప్పారు: "కపటుడి లక్షణాలు మూడు: అతడు మాట్లాడితే అబద్ధమే మాట్లాడతాడు; వాగ్దానం చేస్తే భంగపరుస్తాడు, నమ్మకంతో అతని వద్ద ఏదైనా వస్తువు పెడితే దానిని కబళిస్తాడు (అతన్ని నమ్మితే ద్రోహం చేస్తాడు)."

33. మహాప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసమ్) ఇలా సెలవిచ్చారని హజ్రత్ అబ్దుల్లాహ్ బిన్ అమ్ర్ (రజిఅన్)చెప్పారు: నాలుగు విషయాలు ఎవరిలోనయితే ఉంటాయో, అతను పరమ కపటి. ఈ నాలుగు విషయాలలో ఏదైనా ఒక విషయం ఎవరిలోనైనా ఉంటే, అతనిలో కపటి లక్షణం ఒకటి ఉంటుంది, దానిని అతను త్యజించనంత వరకు. 1. అతని వద్ద నమ్మకంతో ఏదైనా ఒక వస్తువు ఉంచితే, అతను దానిని తినేస్తాడు, ఆ విధంగా నమ్మకద్రోహానికి ఒడిగడతాడు. 2. అతను పలికినప్పుడు అబద్ధమే పలుకుతాడు. 3. అతను వాగ్దానం చేస్తే దానిని భంగపరుస్తాడు. 4. తగాదా పడినపుడు అన్యాయానికి దిగుతాడు.

24వ అధ్యాయం

షబేఖదర్ (విలువైన రాత్రి)లో ఆరాధనలు చేయటం కూడా విశ్వాసానికి చెందిన విషయమే

34. మహాప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసమ్) ఇలా సెలవిచ్చారని హజ్రత్ అబూ హురైరహ్ (రజిఅన్) చెప్పారు. "షబేఖదర్ నాడు ఎవరైనా విశ్వాసభావంతో, పుణ్య ఫలం లభిస్తుందనే సంకల్పంతో ఆరాధనలు చేసినట్లయితే, వారు పూర్వం చేసిన పాపాలన్నీ క్షమింపబడతాయి."

25వ అధ్యాయం

జిహాద్ (అల్లాహ్ మార్గంలో కృషి) చేయటం విశ్వాసానికి చెందిన ఒక భాగం

35. హజ్రత్ అబూ హురైరహ్ (రజిఅన్) కథనం ప్రకారం, మహాప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసమ్) ఇలా సెలవిచ్చారు: "(అల్లాహ్ ఇలా అంటున్నాడు) ఎవరైనా నా మార్గంలో పోరాడటం కోసం బయలుదేరితే, అతను అలా బయలుదేరటానికి, నా మీద, నా ప్రవక్తల మీద అతనికి ఉన్నటువంటి విశ్వాసమే కారణమయితే, మరొక విషయం ఏదీ (పేరు ప్రఖ్యాతులు, విజయధనం) ప్రేరణ కాకపోయినట్లయితే, నేను అతనికి జిహాదు చేసినందుకు పుణ్యఫలాన్నీ, విజయధనాన్నీ ప్రసాదించి అతన్ని సురక్షితంగా తిరిగి స్వగృహానికి పంపిస్తాను. లేదా ఒకవేళ అతను అమరగతిని పొందితే, అతన్ని నేను స్వర్గానికి తీసుకుపోతాను." మహాప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసమ్) ఇలా సెలవిచ్చారు. "నా అనుచర సంఘానికి భారం కాకుండా ఉన్నట్లయితే జిహాదు కోసం వెళ్ళే ప్రతి సైన్యంలో నేనూ పాల్గొని ఉండేవాణ్ణి. అసలు నా ఆకాంక్ష ఏమిటంటే, అల్లాహ్ మార్గంలో చంపబడటం మళ్ళీ బ్రతకటం మళ్ళీ చంపబడటం తరువాత మళ్ళీ బ్రతకటం ఆ తరువాత మళ్ళీ చంపబడటం" అనేది.

26వ అధ్యాయం

రమజాను మాసం రాత్రులలో నఫిల్ నమాజులు (తరావీ ప్రార్థనలు) చేయటం కూడా విశ్వాసంలోని ఒక భాగమే

36. మహాప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసమ్) ఇలా సెలవిచ్చారని హజ్రత్ అబూ హురైరహ్ (రజిఅన్) చెప్పారు: ఎవరైనా రమజాను మాసంలో విశ్వాస భావంతో, పుణ్యఫలాపేక్షతో ఆరాధనలు చేస్తే, అతను పూర్వం చేసిన పాపాలన్నీ క్షమించ బడతాయి.

27వ అధ్యాయం

పుణ్యఫలం లభిస్తుందనే ఉద్దేశ్యంతో రమజాను మాసంలో ఉపవాసాలు ఉండటం కూడా విశ్వాసంలోని ఒక భాగమే

37. మహాప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసమ్) ఇలా సెలవిచ్చారని హజ్రత్ అబూ హురైరహ్ (రజిఅన్) చెప్పారు; ఏ వ్యక్తి అయినా రమజాను మాసంలో విశ్వాస భావంతో, పుణ్యం లభిస్తుందనే ఉద్దేశ్యంతో ఉపవాస వ్రతాన్ని పాటించినట్లయితే, అప్పుడు అతను పూర్వం చేసిన పాపాలన్నీ మన్నించబడతాయి.

28వ అధ్యాయం

ఇస్లాం ధర్మం అత్యంత సులభమైనది. మహాప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసమ్) ఇలా సెలవిచ్చారు: సత్యమైన, సరియైన, సులభమైన ధర్మమే అల్లాహ్‌కు ప్రియమైనది.

38. మహాప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసమ్) ఇలా సెలవిచ్చారని అబూ హురైరహ్ (రజిఅన్) చెప్పారు : "ఇస్లాం ధర్మం ఎంతో సులభమైనది. ఇందులో ఏమాత్రం సందేహం లేదు. ఎవరైనా ధర్మం విషయంలో అతిగా వ్యవహరించినట్లయితే అది అతనిపై ప్రాబల్యం వహిస్తుంది. కాబట్టి మధ్యస్థ మార్గాన్ని అవలంబించండి. అత్యుత్తమమైన కార్యం చేయలేకపోయినా, దానికి దగ్గరగా ఉండటానికి ప్రయత్నించండి; పుణ్యఫలం లభిస్తుందనే ఆశతో సంతోషంగా ఉండండి; ఉదయం పూట, రాత్రి చివరి భాగంలోనూ ఆరాధనలు చేసి బలాన్ని పుంజుకోండి."

29వ అధ్యాయం

నమాజు చేయటం ఇస్లామ్‌లోని ఒక భాగమే. దివ్యఖురానులోని "బఖర" సూరాలో అల్లాహ్ ఇలా సెలవిచ్చాడు: "మీ విశ్వాసాన్ని అల్లాహ్ ఏ మాత్రం వృధా కానివ్వడు" (2-143). అంటే బైతుల్ మఖ్‌దిస్ వైపునకు తిరిగి పూర్వం మీరు చేసిన నమాజులను వృధా కానివ్వడు అని భావం.

39. అల్ బరా బిన్ ఆజిబ్ (రజిఅన్) ఇలా ఉల్లేఖించారు: మహాప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసమ్) మొదటిసారి మదీనాకు విచ్చేసినప్పుడు, ఆయన అన్సారులైన తన అమ్మమ్మగారింట్లోనో, మామయ్య గారింట్లోనో విడిది చేశారు. అప్పుడు ఆయన పదహారు లేక పదిహేడు మాసాల వరకు బైతుల్ మఖ్‌దిస్ వైపునకు తిరిగి నమాజు చేశారు. కాని ఆయన (స) తన దిక్కు కాబా అయితే బాగుంటుందని కోరుకునేవారు. కాబా వైపునకు తిరిగి ఆయన (స) చేసిన మొదటి నమాజు అసర్ వేళ చేసే నమాజు. ఆయన (స) గారితో పాటు ఈ నమాజులో ఇతరులు కూడా కొందరు పాల్గొన్నారు.

ఆయన (స)తో పాటు ఈ నమాజులో పాల్గొన్న ఒక వ్యక్తి ఒక మసీదుకు పోవటం జరిగింది. అప్పుడు ఆ మసీదులో నమాజు చేస్తున్న వారు బైతుల్ మఖ్దిస్ వైపునకు తిరిగి వున్నారు, మరియు రుకూలో ఉన్నారు. ఆ వ్యక్తి వారిని ఉద్దేశించి ఇలా అన్నాడు; "నేను అల్లాహ్ మీద ప్రమాణం చేసి సాక్ష్యమిస్తున్నాను; ఇప్పుడిప్పుడే నేను మహాప్రవక్త (స) గారితోపాటు కాబా వైపునకు తిరిగి నమాజు చేశాను." ఈ విషయాన్ని విన్నంతనే, వారందరూ నమాజులోనే కాబా వైపునకు తిరిగారు. మహా ప్రవక్త (స) బైతుల్ మఖ్దిస్ వైపునకు తిరిగి నమాజు చేస్తూ ఉన్నంత కాలం, యూదులు, క్రైస్తవులు సంతోషిస్తూ ఉండేవారు. ఆయన (స) తన ముఖాన్ని కాబా వైపునకు త్రిప్పినప్పుడు, వారు దానికి అసమ్మతిని తెలియజేశారు. ఇంకా అల్-బరా ఈ హదీసులోనే ఇలా ఉల్లేఖించారు; దిక్కు మార్పు జరగక పూర్వం కొందరు మరణించారు, మరికొందరు అమరగతులయ్యారు. వారు బైతుల్ మఖ్దిస్ వైపునకు తిరిగి నమాజు చేస్తూ ఉండేవారు. వారిని గురించి అంటే వారి నమాజులను గురించి ఏమి చెప్పాలో మాకు అర్థం కావటంలేదు. అప్పుడు అల్లాహ్ ఈ వాక్యాన్ని అవత రింపజేశాడు; "మీ విశ్వాసాన్ని అల్లాహ్ ఏ మాత్రం వృధా కానివ్వడు." (అంటే మీ నమాజులను అని అర్థం.)

30వ అధ్యాయం

ఇస్లామ్ ధర్మాన్ని చిత్తశుద్ధితో స్వీకరించిన వ్యక్తి యొక్క శ్రేష్ఠత్వం గురించి :

మహాప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసమ్) ఇలా సెలవిస్తూ ఉండగా తాను విన్నానని అబూ సయీద్ ఖుద్రీ (రజిఅన్) చెప్పారు; "ఎవరైనా ఒక మనిషి ఇస్లామ్ ధర్మాన్ని స్వీకరిస్తే, దాన్ని అతను చిత్తశుద్ధితో స్వీకరించాలి. అప్పుడు అల్లాహ్ అతను పూర్వం చేసిన అన్ని పాపాలను క్షమిస్తాడు. ఆ తరువాతనే లెఖ్ఖ తీసుకోవటం అనేది ప్రారంభ మవుతుంది. ఒక పుణ్యానికి బదులుగా పది నుంచి ఏడు వందల పుణ్యాలు వ్రాయ బడతాయి. ఒక పాపానికి బదులుగా అటువంటి ఒక్క పాపమే వ్రాయబడుతుంది; ఒకవేళ అల్లాహ్ దాన్ని క్షమిస్తే అది వ్రాయబడదు.

40. మహాప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసమ్) ఇలా ప్రవచించారని అబూ హురైరహ్ (రజిఅన్) చెప్పారు: "మీలో ఎవరైనా చిత్తశుద్ధితో ముస్లిమ్‌గా మారితే, ఆ తరువాత అతను చేసిన ప్రతి పుణ్యానికీ ప్రతిఫలంగా పది నుంచి ఏడు వందల వరకు పుణ్యాలు (అతని ఖాతాలో) వ్రాయబడతాయి; అతను చేసిన ఒక పాపానికి బదులుగా అటువంటి ఒక్క పాపమే వ్రాయబడుతుంది."

31వ అధ్యాయం

నాగా లేకుండా ఎల్లప్పుడూ చెయ్యబడే పని అంటే అల్లాహ్‌కు ఎంతో ఇష్టం

41. హజ్రత్ ఆయెషా (రజిఅన్) ఇలా సెలవిచ్చారు : ఒకసారి మహాప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసమ్) నా వద్దకు వచ్చారు. అప్పుడు నా దగ్గర ఒక స్త్రీ కూర్చొని వున్నది. "ఆ స్త్రీ ఎవరు?" అని మహాప్రవక్త (స) అడిగారు. దానికి నేను, ఆమె "ఫలానా స్త్రీ" అని సమాధానం చెప్పాను. తరువాత నేను ఆ స్త్రీ ఎక్కువగా నమాజులు చేయటం గురించి ఆయన (స)కు చెప్పాను. అప్పుడు మహాప్రవక్త ముహమ్మద్ (స) నన్ను వారిస్తూ ఇలా అన్నారు: "సులభంగా ఎల్లప్పుడూ చెయ్యగలిగే పనుల్నే చేయండి. ఎందుకంటే, దేవుని సాక్షిగా! అల్లాహ్ పుణ్యాన్ని ప్రసాదిస్తూ అలసిపోడు; మీరే అలసిపోతారు. నాగా లేకుండా ఎల్లప్పుడూ చేయబడే పని అంటే అల్లాహ్‌కు ఎంతో ఇష్టం."

32వ అధ్యాయం

విశ్వాసం పెరుగుతుంది మరియు తరుగుతుంది. కహఫ్ సూరాలో అల్లాహ్ ఇలా సెలవిచ్చాడు; "మేము వారికి సన్మార్గం మీద నడవటంలో అభివృద్ధిని ప్రసాదించాము" (18 : 13). ముద్దస్సిర్ సూరాలో; "విశ్వసించిన వారి విశ్వాసం అధికం కావాలని" (74 : 31). మాయిద సూరాలో; "ఈనాడు నేను మీ ధర్మాన్ని మీ కొరకు పరిపూర్ణం చేశాను"(5 : 3). (మొత్తంలో నుండి ఎవరైనా కొంత భాగాన్ని వదలి పెట్టినట్లయితే అది అసంపూర్ణంగా ఉండిపోతుంది.)

42. మహాప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసమ్) ఇలా సెలవిచ్చారని హజ్రత్ అనస్ (రజిఅన్) చెప్పారు : "ఎవరైతే లా ఇలాహ ఇల్లల్లాహ్ (అల్లాహ్ తప్ప ఆరాధ్య దైవం మరొకడెవ్వడూ లేడు) అని అంటారో, ఇంకా అతని హృదయంలో కాస్తంత మంచితనం ఉన్నా, అతను ఏదో ఒక రోజున తప్పకుండా నరకం నుండి బయటకు వస్తాడు. ఎవరైతే లా ఇలాహ ఇల్లల్లాహ్ (అల్లాహ్ తప్ప ఆరాధ్యుడు మరెవ్వడూ లేడు) అని అంటాడో, అతని మనస్సులో గోధుమ గింజంత మంచితనం ఉన్నా, అతను ఏదో ఒక రోజున తప్పకుండా నరకం నుండి బయటకు వస్తాడు. ఎవరైతే లా ఇలాహ ఇల్లల్లాహ్ (అల్లాహ్ తప్ప ఆరాధ్యుడెవ్వడూ లేడు) అని పలుకుతారో ఇంకా అతని హృదయంలో రవ్వంత మంచితనం ఉన్నా, అతను ఏదో ఒక రోజున తప్పకుండా నరకం నుండి బయటకు వస్తాడు."

ఇమామ్ బుఖారి (రహ్మాలై), అబాన్, ఖతాదా, అనస్ గార్ల కథనాలను

ఉదహరిస్తూ "మన్ఖైర్" (మేలు) స్థానంలో 'మన్ ఈమాన్' (విశ్వాసం) అని ఉన్నది, అని సెలవిచ్చారు.

43. హజ్రత్ ఉమర్ (రజిఅన్) ఇలా సెలవిచ్చారు: ఒకసారి ఒక యూదుడు ఆయన్ని (హజ్రత్ ఉమర్‌ను) ఇలా అడిగాడు; "ఓ అమీరుల్ మోమినీన్! మీ గ్రంథంలో (దివ్యఖురాను) ఒక వాక్యం ఉంది. మీరందరూ దానిని చదువుతూ ఉంటారు. ఆ వాక్యం గనక మాపై అవతరించి ఉన్నట్లయితే అది అవతరించిన దినాన్ని మేము పండుగ దినంగా పరిగణించి ఉండేవాళ్ళము." హజ్రత్ ఉమర్ (రజిఅన్), "అది ఏ వాక్యం?" అని అడిగారు. దానికి ఆ యూదుడు, "ఆ వాక్యం ఇది" అని ఇలా చదివాడు: "ఈనాడు నేను మీ ధర్మాన్ని మీ కోసం పరిపూర్ణం చేశాను. మీపై నా అనుగ్రహాన్ని పూర్తిచేశాను. మీ కోసం ఇస్లామ్‌ను మీ ధర్మంగా అంగీకరించాను" (5 : 3). హజ్రత్ ఉమర్ (రజిఅన్) ఇలా అన్నారు : "ఆ దినం గురించి మాకు తెలుసు. మహాప్రవక్త (స)పై ఆ వాక్యం అవతరించినప్పటి స్థలం ఏదో కూడా మాకు తెలుసు. ఈ వాక్యం ఆయన (స) గారిపై శుక్రవారం రోజున అవతరించింది. అప్పుడు ఆయన (స) అరఫాత్ మైదానంలో ఉన్నారు" (అంటే హజ్ రోజున).

33వ అధ్యాయం

జకాతు ఇవ్వటం కూడా ఇస్లామ్‌లోని ఒక అంశమే. అల్లాహ్ 'అల్ బయ్యినహ్' సూరాలో ఇలా సెలవిచ్చాడు: "వారు అల్లాహ్‌కు దాస్యం చెయ్యాలనీ, పూర్తి ఏకాగ్రతతో తమ ధర్మాన్ని ఆయన కొరకే ప్రత్యేకించుకోవాలనీ, నమాజును స్థాపించాలనీ, జకాతును ఇస్తూ ఉండాలని మాత్రమే ఆదేశించటం జరిగింది. ఇదే ఎంతో సరియైన, సవ్యమైన ధర్మం." (దివ్యఖురాను 98 : 5)

44. తల్‌హా బిన్ ఉబేదుల్లాహ్ (రజిఅన్) ఇలా సెలవిచ్చారు: నజ్ద్ ప్రాంతానికి చెందిన ఒక వ్యక్తి మహాప్రవక్త (సఅసమ్) వద్దకు వచ్చాడు. అతని తల వెంట్రుకలు అస్తవ్యస్తంగా ఉన్నాయి. అతను బిగ్గరగా మాట్లాడుతున్నాడు. అతను చెప్పేది మాకు అర్థం కావటం లేదు. అతను దగ్గరకు వచ్చిన తరువాతనే అతను ఇస్లామ్‌ను గురించి అడుగుతున్నాడనే విషయం మాకు తెలిసింది. మహాప్రవక్త (సఅసమ్), "ఇస్లామ్ అంటే ప్రతి రోజూ రేయింబవళ్లూ ఐదు పూటలు నమాజు చేయటం" అని అన్నారు. దానికి అతను, "ఇవి తప్ప మరొక నమాజు ఏదీ చేయవలసిన అవసరం లేదు కదా?" అని అడిగాడు. అప్పుడు మహాప్రవక్త (సఅసమ్).

"అవసరం లేదు" అని అన్నారు. కాని నీవు, "నఫిల్ నమాజులు చేయవచ్చు" అని అన్నారు. తరువాత మహాప్రవక్త (సఅసమ్), "రమజాను మాసంలో ఉపవాసాలు పాటించటం" అని సెలవిచ్చారు. దానికి అతను, "ఈ ఉపవాసాలు తప్ప పాటించవలసిన ఉపవాసాలు ఇంకేమీ లేవు కదా?" అని అడిగాడు. దానికి అయన (స), "ఏవీ లేవు. కాని నఫిల్ ఉపవాసాలు పాటించవచ్చు" అని అన్నారు. ఆ తరువాత మహాప్రవక్త (సఅసమ్), "జకాతు ఇవ్వటం" అని సెలవిచ్చారు. అప్పుడు అతను, "జకాతు తప్ప చేయవలసిన మరొక దానం ఏదైనా ఉందా?" అని అడిగాడు. దానికి అయన (స), "లేదు, అయితే నఫిల్ దాన ధర్మాలు చేయవచ్చు" అని చెప్పారు. ఆ వ్యక్తి ఇలా అంటూ వెళ్లిపోయాడు, "దేవుని సాక్షిగా! నేను ఇంతే చేస్తాను. దీని కంటే ఎక్కువా చెయ్యను, తక్కువా చెయ్యను." మహాప్రవక్త (సఅసమ్), "ఇతను చెప్పేది నిజమే అయితే, తప్పకుండా సాఫల్యం పొందుతాడు" అని సెలవిచ్చారు.

34వ అధ్యాయం

జనాజా వెంట వెళ్లటం కూడా విశ్వాసంలోని ఒక భాగమే

45. మహాప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసమ్) ఇలా సెలవిచ్చారని హజ్రత్ అబూ హురైరా (ర) పేర్కొన్నారు: ఎవరైనా విశ్వాస భావంతో, పుణ్యం లభిస్తుందనే సంకల్పంతో, ఒక ముస్లిమ్ జనాజా వెంట వెళితే (అంత్యక్రియల్లో పాల్గొంటే), జనాజా నమాజు అయ్యే వరకు ఇంకా ఖననం చేసే వరకు దానితో పాటు ఉన్నట్లయితే, అతను రెండు ఖీరాతు (వీసమంత ఎత్తు)లంత పుణ్యాన్ని తీసుకొని ఇంటికి మరలుతాడు. ఒక్కొక్క ఖీరాతు ఉహద్ కొండ అంత పెద్దదిగా ఉంటుంది. ఎవరైనా కేవలం జనాజా నమాజులో పాల్గొని, ఖననానికి ముందే ఇంటికి మరలితే, అతనికి ఒక ఖీరాతు అంత పుణ్యం మాత్రమే లభిస్తుంది.

35వ అధ్యాయం

తాను చేసిన సత్కార్యాలు తనకు తెలియకుండానే రద్దయి పోతాయేమో అని ఒక విశ్వాసి ఎల్లప్పుడూ భయపడుతూ ఉండాలి. మత బోధకులైన ఇబ్రాహీమ్ తైమీ ఇలా అన్నారు: "నేను నా మాటల్ని నా చేతలతో పోల్చి చూసినప్పుడు నేను ధర్మ శాస్త్రాన్ని తిరస్కరించే వారిలో కలిసిపోలేదు కదా అని భయపడ్డాను (నా చేతలు నా మాటలతో సరితూగటం లేదు). "ఇంకా ఇబ్నె అబీములైక ఇలా సెలవిచ్చారు: "నేను మహాప్రవక్త (స)గారి 30 మంది అనుచరుల్ని కలిశాను. వారిలో ప్రతి ఒక్కరూ (కాపట్యం గురించి) తమ విషయంలో భయపడుతూ ఉండేవారు: వారిలో ఏ ఒక్కరూ

"నా విశ్వాసం జిబ్రీల్ లేదా మైకాయీల్ దూతల విశ్వాసం అంత బలమైన విశ్వాసం" అని అనేవారు కారు." హసన్ బస్రీ (ర.అ) ఇలా అన్నారు: "విశ్వాసం కలవాడు మాత్రమే కపటమంటే భయపడతాడు. కపటి మాత్రమే కాపట్యానికి జంకడు." ఈ అధ్యాయంలో పరస్పరం కలహించుకోవటం గురించీ, బాహాటంగా మొండిగా పాప కార్యాలు చేస్తూ పోవటం గురించీ, పశ్చాత్తాపపడక పోవటం గురించీ భయపెట్టటం జరిగింది. ఎందుకంటే అల్లాహ్ దివ్య ఖురానులో ఇలా సెలవిచ్చాడు: "వారు బుద్ధిపూర్వకంగా తాము చేసిన (చెడు) పనుల్ని గురించి మొండిగా వాదించరు." (ఆలి ఇమ్రాన్-135)

46. మహనీయ ముహమ్మద్ (సఅసమ్) ఇలా సెలవిచ్చారని అబ్దుల్లాహ్ బిన్ మసూద్ (రజిఅన్) చెప్పారు: "ఒక ముస్లిమ్‌ను తిట్టటం పాపం; అతన్ని చంపటం అవిశ్వాసం."

47. ఉబాదా బిన్ సామిత్ (ర) ఇలా ఉల్లేఖించారు: మహాప్రవక్త (స) తమ గదిలో నుంచి బయటకు వచ్చారు, షబేఖదర్ (విలువైన రాత్రి) ఏ రాత్రి (వస్తుందో) అవుతుందో ప్రజలకు తెలుపుదామనుకున్నారు. ఇంతలో ఇద్దరు ముస్లిములు పోట్లాడుకుంటున్నారు. ఆయన ఇలా అన్నారు: "షబేఖదర్‌ను గురించి మీకు తెలియ జేద్దామనే ఉద్దేశ్యంతో బయటకు వచ్చాను. ఫలానా మనుషులు పరస్పరం పోట్లాడు కోవటాన్ని నేను చూశాను. అప్పుడు దానికి సంబంధించిన జ్ఞానం నా నుంచి వాపసు తీసుకోబడింది. బహుశా ఇందులోనే మీ మేలు దాగి ఉందేమో. కనుక షబేఖదర్‌ను రమజాను మాసంలోని 27వ రాత్రిలో, 29వ రాత్రిలో, 25వ రాత్రిలో వెతకండి."

36వ అధ్యాయం

హజ్రత్ జిబ్రీల్ (అస్సలామ్) ఈమాన్, ఇస్లామ్, ఎహ్సాన్ అంటే ఏమిటి, ప్రళయం ఎప్పుడొస్తుంది అని మహాప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసమ్)ను అడగటం; ఆయన వాటికి సవివరంగా సమాధానం చెప్పటం. తరువాత మహాప్రవక్త (సఅసమ్), "ఈయన హజ్రత్ జిబ్రీల్ (అస్సలామ్), మీ ధర్మం గురించి మీకు నేర్పటం కోసం ఆయన వచ్చారు" అని సెలవిచ్చారు. కనుక మహాప్రవక్త (సఅసమ్) ఈ విషయాలన్నింటినీ ధర్మం అని అభివర్ణించారు. అబుల్ ఖైస్ తెగ వారి ప్రతినిధి వర్గానికి ఈమాన్ గురించి మహాప్రవక్త (సఅసమ్) చెప్పిన విషయాలు కూడా ఈ అధ్యాయంలో పొందుపరచబడ్డాయి. అల్లాహ్ ఆలిఇమ్రాన్ సూరాలో 85వ వాక్యంలో చెప్పిన విషయం కూడా ఇందులో ఉంది: "ఎవడైనా ఈ విధేయతా విధానాన్ని

(ఇస్లామ్) కాక మరొక మార్గాన్ని అవలంబించదలిస్తే, ఆ మార్గం ఎంత మాత్రం అమోదింపబడదు. అతడు పరలోకంలో విఫలుడవుతాడు, నష్టపోతాడు."

48. హ్రజత్ అబూ హురైరా (రజిఅన్) ఇలా చెప్పారు: ఒక రోజున మహాప్రవక్త (సఅసమ్) ప్రజల మధ్య కూర్చొని ఉన్నారు. ఇంతలోనే ఒక వ్యక్తి వచ్చి, ఈమాన్ అంటే ఏమిటి? అని అడిగాడు. దానికి మహాప్రవక్త (స) ఇలా సెలవిచ్చారు: "ఈమాన్ అంటే అల్లాహ్‌ను, ఆయన దూతలను, ఆయన్ని కలసుకోవటాన్ని, ఆయన ప్రవక్తలను, మరణానంతరం మళ్లీ బ్రతికిలేవటాన్ని విశ్వసించటం." అతను మళ్లీ అడిగాడు, "ఇస్లామ్ అంటే ఏమిటి?" అని. మహాప్రవక్త (సఅసమ్) ఇలా సమాధానం చెప్పారు: "ఇస్లామ్ అంటే అల్లాహ్‌ను మాత్రమే ఆరాధించాలి; ఇతరులెవ్వరినీ ఆరాధించరాదు, నమాజును నియమం తప్పకుండా సక్రమంగా చెయ్యటం, విధ్యుక్త ధర్మమైన జకాతును చెల్లించటం, రమజాను మాసంలో ఉపవాసాలు ఉండటం." అతను ఇంకా ఇలా అడిగాడు, "ఎహ్‌సాన్ అంటే ఏమిటి?" అని. "ఎహ్‌సాన్ అంటే, నీవు అల్లాహ్‌ను చూస్తూ ఉన్నట్లుగా నమాజు చెయ్యటం, ఒకవేళ ఇది సాధ్యపడకపోతే, ఆయన నిన్ను చూస్తున్నాడని భావిస్తూ నమాజు చేయటం." అతను, "ప్రళయం ఎప్పుడొస్తుంది" అని కూడా అడిగాడు. దానికి మహాప్రవక్త (సఅసమ్), "ఈ విషయం గురించి అడిగేవానికంటే చెప్పేవానికి ఎక్కువగా ఏమీ తెలియదు. కాని దానికి సంబంధించిన సూచనలను గురించి నేను నీకు చెబుతాను. "బానిస స్త్రీ తన యజమానిని కన్నప్పుడు, నల్ల ఒంటెల్ని మేపే వారు ఎత్తయిన భవనాల నిర్మాణంలో ఒకరితో ఒకరు పోటీ పడినప్పుడు. అల్లాహ్‌కు మాత్రమే తెలిసిన అగోచర విషయాలు ఐదు ఉన్నాయి. వాటిలో ప్రళయం కూడా ఒకటి." ఆ తరువాత మహాప్రవక్త (సఅసమ్) లుఖ్మాన్ సూరా (34)లోని ఈ వాక్యాన్ని పఠించారు: "నిస్సందేహంగా ప్రళయం ఎప్పుడొస్తుందో అల్లాహ్‌కు మాత్రమే తెలుసు." అప్పుడు అతను వెళ్లిపోయాడు. మహాప్రవక్త (సఅసమ్) అతన్ని పిలుచుకురమ్మని సహచరులకు చెప్పారు. కాని అతను వారికి కనిపించలేదు. అప్పుడు మహాప్రవక్త (సఅసమ్), "ఆయనే జిబ్రీల్ (అస్సలామ్), ప్రజలకు వారి ధర్మం గురించి చెప్పటానికి వచ్చారు."

పై విషయాలన్నింటినీ మహాప్రవక్త (సఅసమ్) ధర్మంలోని విషయాలుగా బోధించారని ఇమామ్ బుఖారీ (ర) అన్నారు.

రోమన్ దేశ రాజు హెర్క్యులియస్ తనతో ఇలా అన్నాడని అబూ సుఫ్యాన్ బిన్ హరబ్ తనకు చెప్పారని అబ్దుల్లా బిన్ అబ్బాస్ (రజిఅన్) సెలవిచ్చారు : "ఈ

ప్రవక్త (స) అనుచరుల సంఖ్య పెరుగుతోందా లేక తరుగుతోందా అని నేను నిన్ను అడిగితే; వారి సంఖ్య పెరుగుతోంది; అని నీవు చెప్పావు. పరిపూర్ణ దశకు చేరే వరకు విశ్వాసం స్థితి ఇలాగే ఉంటుంది, అతని మతంలో చేరిన తరువాత, దానిని అసహ్యిం చుకుని తిరిగిపోయిన వాడెవడైనా ఉన్నాడా అని నేను నిన్ను అడిగితే; లేదు, ఎవరూ అలా తిరిగిపోలేదు. ఇది నిజమైన విశ్వాసానికి ప్రతీక. విశ్వాస మాధుర్యం మనస్సు లోకి దిగిన తరువాత దాని స్థితి ఇలాగే ఉంటుంది. ఆ తరువాత ఇక అదంటే ఎవరూ అయిష్టపడరు, అసహ్యించుకోవటం జరగదు అని నీవు చెప్పావు.

37వ అధ్యాయం

తన ధర్మంపై స్థిరంగా ఉండేందుకు, పాపకార్యాలకు, అనుమానం ఉన్న విషయా లకు దూరంగా ఉండే వ్యక్తి యొక్క ఘనత - శ్రేష్ఠత్వం

49. మహనీయ ముహమ్మద్ (సఅసం) ఇలా సెలవిచ్చారని నూమాన్ బిన్ బషీర్ (రజిఅన్) కథనం: ధర్మసమ్మతమైనవీ (హలాల్), నిషిద్ధమైనవీ (హరామ్) రెండూ స్పష్టంగానే ఉన్నయ్. కాని వాటి మధ్య అనుమానాస్పదమైన విషయాలు కొన్ని ఉన్నయ్. వాటిని గురించి చాలా మందికి తెలియదు. (అవి హలాలైనవా లేక హరామైనవా అనే విషయం) కనుక అనుమానాస్పదమైన విషయాలకు దూరంగా ఉన్నవాడు, తన ధర్మాన్ని, తన గౌరవాన్ని కాపాడుకుంటాడు. కాని ఎవరైతే అనుమానా స్పద విషయాల జోలికి పోతాడో, అతని ఉదాహరణ ఇతరులకు చెందిన పచ్చని బీళ్ల దరిదాపుల్లో తన పశువులను మేపే పశువుల కాపరి మాదిరిగా ఉంది. ఏ క్షణం లోనైనా అతను అందులోకి జొరబడే అవకాశముంది. ప్రజలారా! వినండి, ప్రతి రాజుకు చెందిన ఒక హిమా (నిషిద్ధ ప్రాంతం) ఉంటుంది. భూమిపై అల్లాహ్‌కు చెందిన హిమా ఆయన నిషేధించిన విషయాలు. వినండి, జాగ్రత్త! మనిషి శరీరంలో ఒక మాంసపు ముక్క ఉంది. అది మంచిదయితే, శరీరమంతా మంచిదవుతుంది. అది చెడిపోతే శరీర మంతా చెడిపోతుంది. అదే మనిషి గుండెకాయ.

38వ అధ్యాయం

యుద్ధ సంపదలోని 5వ భాగాన్ని అల్లాహ్ మార్గంలో ఖర్చు పెట్టటం కూడా విశ్వాసమే

50. అబూ జమ్రా కథనం ఇలా ఉంది: నేను అబ్దుల్లా బిన్ అబ్బాస్ (రజిఅన్) దగ్గర ఎక్కువగా కూర్చుంటూ ఉండేవాణ్ణి. ఆయన నన్ను ప్రత్యేకంగా తన తఖతుపై కూర్చోబెట్టేవారు. ఒకసారి ఆయన, "నీవు నాతో ఉండిపో, నేను నీకు నా ఆస్తిలో

భాగం ఇస్తాను"అని అన్నారు. కనుక నేను ఆయన వద్ద రెండు మాసాలు ఉండి పోయాను. ఆ తరువాత ఆయన ఒక సందర్భంలో నాకు ఇలా చెప్పారు: అబుల్ ఖైస్ తెగకు చెందిన ఒక ప్రతినిధి వర్గం మహాప్రవక్త (సఅసం) వద్దకు వచ్చింది. అప్పుడు ఆయన (స), "వీరు ఎవరు? ఎక్కణ్ణుంచి వచ్చారు? ఎవరు పంపగా వచ్చారు?" అని అడిగారు. దానికి వారు, "మేము రబియాకు చెందినవారము" అని జవాబు చెప్పారు. అప్పుడు మహాప్రవక్త (సఅసమ్), "స్వాగతం! అబుల్ ఖైస్‌కు చెందిన ప్రజలారా! స్వాగతం! మీకు ఎలాంటి అవమానమూ జరగదు. మీరు బాధపడే అవసరమూ ఉండదు." వారు ఇలా అన్నారు : "ఓ దైవప్రవక్తా! పవిత్ర మాసంలో తప్ప మేము మీ వద్దకు రాలేము. ఎందుకంటే, మాకూ మీకూ మధ్య మజర్‌కు చెందిన అవిశ్వాసుల తెగ ఒకటి అడ్డంగా ఉంది కదా! కనుక ధర్మానికి చెందిన ఏదైనా విషయం గురించి మాకు క్లుప్తంగా చెప్పండి; దాని ఆచరణ ద్వారా మేము స్వర్గానికి పోగలగాలి. ఇంకా దాన్ని గురించి, మాతోపాటు ఇక్కడకు రాని వారికి మేము వివరంగా చెబుతాము." ఇంకా వారు మహాప్రవక్త(స)ను పానీయాలను (ధర్మ సమ్మతమైనవి, నిషిద్ధమైనవి) గురించి కూడా అడిగారు. అప్పుడు ఆయన (స) నాలుగు విషయాలను గురించి వారిని ఆజ్ఞాపించారు; నాలుగు విషయాలను గురించి చెయ్యవద్దని వారించారు. ఆయన (స) వారిని ఇలా ఆజ్ఞాపించారు: "ఒక్క అల్లాహ్‌ను మాత్రమే విశ్వసించండి." అల్లాహ్‌ను మాత్రమే విశ్వసించటం అంటే ఏమిటో మీకు తెలుసా అని అడిగారు. దానికి వారు, "అల్లాహ్‌కు, ఆయన ప్రవక్తకు మాత్రమే దానిని గురించి తెలుసు" అని సమాధానం చెప్పారు. అప్పుడు ఆయన (స) ఇలా సెలవిచ్చారు, "అల్లాహ్ తప్ప ఆరాధనకు అర్హుడైన వాడెవ్వడూ లేడు అనీ, ముహమ్మద్ (సఅసమ్) అల్లాహ్ ప్రవక్త అనీ సాక్ష్యమివ్వటం; నమాజులను సక్రమముగా చేయటం; జకాతు ఇవ్వటం; రమజాను మాసం ఉపవాసాలను పాటించటం; యుద్ధ సంపదలోని ఐదవ భాగాన్ని అల్లాహ్ మార్గంలో ఖర్చుపెట్టటం." ఇంకా నాలుగు విషయాలకు దూరంగా ఉండమని ఆయన (స) వారిని వారించారు: హన్‌తమ్, దుబ్బా, నఖీర్, ముజఫ్ఫత్ లేక ముఖయ్యర్ (ఇవి సారాయి కాసే కుండల పేర్లు). ఆయన (స) ఇంకా ఇలా అన్నారు; "ఈ విషయాలను జ్ఞాపకం పెట్టుకోండి. మీతోపాటు ఇక్కడలేని మీ దేశవాసులకు కూడా వాటిని గురించి చెప్పండి."

39వ అధ్యాయం

ఈ అధ్యాయంలో ప్రస్తావించబడిన విషయం ఇలా ఉంది: సదుద్దేశ్యము, సద్భావము లేని ఆచరణ నిజమైనది, స్వచ్ఛమైనది కానేరదు. ప్రతి మనిషికీ తాను సంకల్పించుకున్నది మాత్రమే లభిస్తుంది. కనుక విశ్వాసం, వుజూ, నమాజు, జకాతు, హజ్, ఉపవాసం మొదలైన వ్యవహారాలన్నీ (వివాహం, విడాకులు వగైరా లాంటివి) ఆచరణా పరిధిలోనికి వస్తాయి. దివ్యఖురానులో "బనీ ఇస్రాయీల్" అధ్యాయంలో అల్లాహ్ ఇలా సెలవిచ్చాడు: "ప్రవక్తా! ఇలా అను; ప్రతి వ్యక్తీ తన ఉద్దేశ్యం ప్రకారమే పని చేస్తాడు." కనుక ఒకవేళ మనిషి పుణ్యకాంక్షతో, అల్లాహ్ ఆజ్ఞగా భావించి తన ఇంటి వారి కోసం ధనం ఖర్చు చేస్తే, అది సదఖాగా భావించబడుతుంది. మక్కాపై విజయం లభించినప్పుడు, మహాప్రవక్త (సఅసమ్), "ఇక హిజ్రత్‌కు వెళ్లే అవసరం లేదు. కాని జేహాద్, ఉద్దేశ్యాలు మటుకు మిగిలి ఉంటాయి" అని సెలవిచ్చారు.

51. మహనీయ ప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసమ్) ఇలా సెలవిచ్చారని హజ్రత్ ఉమర్ (రజిఅన్) చెప్పారు: ఆచరణలు ఉద్దేశ్యం వల్లనే సక్రమమైనవి కాగలుగుతాయి (ఉద్దేశ్యం కారణంగానే పుణ్యం లభిస్తుంది.) ప్రతి మనిషికీ తాను సంకల్పించుకున్నది మాత్రమే లభిస్తుంది. అల్లాహ్ కోసం, ఆయన ప్రవక్త కోసం ఎవరైతే తన దేశాన్ని విడిచిపెడతాడో, అతను అల్లాహ్ కోసం, ఆయన ప్రవక్త కోసం హిజ్రత్ చేశాడు. అయితే ధనాన్ని సంపాదించటం కోసమో లేదా ఒక స్త్రీని వివాహం చేసుకునే ఉద్దేశ్యంతోనో ఎవరైనా తన దేశాన్ని విడిచి వెళ్లిపోతే, అతను ఆ పనుల కోసమే హిజ్రత్ చేసినట్లు అవుతుంది.

52. మహనీయ ముహమ్మద్ (సఅసమ్) ఇలా సెలవిచ్చారని అబూ మసూద్ (రజిఅన్) అన్నారు: "ఏ మనిషైనా పుణ్యం లభిస్తుందనే ఉద్దేశ్యంతో (అల్లాహ్ ఆజ్ఞగా భావించి) తన భార్యా పిల్లల కోసం ధనం ఖర్చు చేస్తే, అతనికి దాన ధర్మాలు చేసిన దానికి లభించే అంత పుణ్యం లభిస్తుంది."

53. మహనీయ ముహమ్మద్ (సఅసమ్) ఇలా సెలవిచ్చారని సాద్ బిన్ అబీ వఖ్ఖాస్ (రజిఅన్) కథనం: "నీవు ఏది ఖర్చు చేసినా దానిని గనక అల్లాహ్ ప్రసన్నత పొందే ఉద్దేశ్యంతో చేసినట్లయితే, దానికి పుణ్యం నీకు తప్పకుండా లభిస్తుంది." చివరకు, నీ భార్య నోటిలో అన్నం ముద్ద పెట్టినా దానికి కూడా పుణ్యం లభిస్తుంది.

40వ అధ్యాయం

ధర్మం అంటే ఏమిటో మహనీయ ముహమ్మద్ (సఅసమ్) ఇలా సెలవిచ్చారు: "హృదయపూర్వకంగా అల్లాహ్ ఆజ్ఞల్ని తు.చ. తప్పకుండా పాటించటం; ఆయన ప్రవక్త (సఅసమ్) పట్ల, ముస్లిమ్ నాయకుల పట్ల, ముస్లిముల పట్ల శ్రేయోభిలాషత్వం కలిగి ఉండటం. అల్లాహ్ దివ్యఖురానులో తౌబా సూరాలో ఇలా సెలవిచ్చాడు: "ఒకవేళ వారు అల్లాహ్ మేలును, ఆయన ప్రవక్త మేలును కోరుతున్నట్లయితే."

(9 : 91)

54. హజ్రత్ జరీర్ బిన్ అబ్దుల్లాహ్ (రజిఅన్) ఇలా చెప్పారు: నేను ఈ క్రింది విషయాలను గురించి మహాప్రవక్త (సఅసమ్)కు ప్రమాణం చేసి వాగ్దానం చేశాను: "నియమం తప్పకుండా చక్కగా నమాజు చేస్తాను; జకాతు ఇస్తాను: ప్రతి ముస్లింకు శ్రేయోభిలాషిగా ఉంటాను."

55. జయ్యాద్ బిన్ ఇలాఖా (రజిఅన్) కథనం : కూఫా గవర్నరు అల్ ముగైరా బిన్ షుఐబా (రజిఅన్) మరణించిన రోజున, జరీర్ బిన్ అబ్దుల్లాహ్ ఇలా అంటూ ఉండగా నేను విన్నాను. ఆయన ఉపన్యాసం చెయ్యటానికి లేచి నిలబడ్డారు; అల్లాహ్‌ను స్తుతించారు, ఆయన గుణ విశేషాలను ప్రస్తుతించారు. ఆ తరువాత ఇలా అన్నారు: "మీరు కేవలం ఒక్క అల్లాహ్‌కు మాత్రమే భయపడాలి. ఆయనకు భాగస్వామి ఎవ్వడూ లేడు. కొత్త గవర్నరు వచ్చే వరకు మీరందరూ ఓపిక పట్టాలి, సహనంతో ఉండాలి. అతను త్వరలోనే వస్తున్నాడు కూడా." ఇంకా ఆయన ఇలా అన్నారు : "మరణించిన మీ గవర్నరును క్షమించమని మీరంతా అల్లాహ్‌ను ప్రార్థించండి. ఇతరుల్ని మన్నించటమంటే ఆయనకు ఎంతో ఇష్టం." తరువాత ఆయన మళ్లీ ఇలా అన్నారు: "నేను మహాప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసమ్) వద్దకు వెళ్లాను. ఇస్లామ్‌ను గురించి నేను మీతో బైతు చేస్తున్నాను" అని ఆయనకు చెప్పాను. దానికి ఆయన "ప్రతీ ముస్లిమ్ శ్రేయస్సును కోరాలి" అనే షరతును విధించారు. ఈ షరతుకు అనుగుణంగా నేను ఆయనతో బైతు చేశాను. ఈ మసీదు ప్రభువు సాక్షిగా చెబుతున్నాను: నేను మీ అందరి మేలును కోరుతున్నాను. "నేను మీ శ్రేయో భిలాషిని" అల్లాహ్‌ను క్షమించమని వేడుకుంటూ మెంబరు మీద నుంచి క్రిందికి దిగారు. ః